

VESTIGIA

Archeologie & Cultuurhistorie

Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland
Een Archeologische Begeleiding onder het Protocol Opgraven

V1176

Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland

Een Archeologische Begeleiding onder het Protocol Opgraven

Rapportnummer:	V1176
Projectnummer:	V14-2821
ISSN:	1573 - 9406
Status en versie:	Concept 1.0
In opdracht van:	R. Nugteren, Oud-Beijerland
Rapportage:	R.M. van Heeringen, W.J. Weerheijm, K. Klerks
Plaats en datum:	Amersfoort, 6 mei 2014

Niets uit dit werk mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, daaronder mede begrepen gehele of gedeeltelijke bewerking van het werk, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Vestigia BV of dhr. R. Nugteren

Projectgegevens		
Initiatief	Beneden Oostdijk 60 Oud-Beijerland	
Toponiem / locatie	Krakestee	
Plaats	Oud-Beijerland	
Gemeente	Oud-Beijerland	
Provincie	Zuid-Holland	
Opdrachtgever	Dhr. R. Nugteren Kloosring 22 3261 SB Oud-Beijerland	
Contactpersoon opdrachtgever	Dhr. R. Nugteren	
Oppervlakte plangebied / onderzoeksgebied	Ca. 800 m ² / ca. 200 m ²	
Diepte grondwerkzaamheden	Onbekend	
Huidig grondgebruik	Erf(verharding), tot maaiveld gesloopte schuur, woonhuis	
Onderzoeksmelding	60.797	
Soort onderzoek	Archeologische begeleiding (onder Protocol Opgraven)	
RD-hoekcoördinaten van het plangebied	89.020/426.281	89.044/426.279
	89.021/426.268	89.047/426.267
Kaartblad (1:25.000)	37G	
Uitvoerder en documentatie	Vestigia <i>Archeologie & Cultuurhistorie</i>	
Projectleider/Senior archeoloog	Dr. R.M. van Heeringen	
Projectmedewerkers	R.M. van Heeringen (veldwerkleider/senior archeoloog) W.J. Weerheijm (archeoloog) K. Klerks (fysisch geograaf)	
Uitvoering veldonderzoek	20 maart 2014	
Bevoegd gezag	Gemeente Oud-Beijerland	
Contactpersoon	M. Dorrepaal/P. Bijl (0186-646566)	
Gecontroleerd door	Vestigia (R.M. van Heeringen) d.d. 06-05-2014	
Geaccordeerd door	Gemeente Oud-Beijerland d.d.	

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding.....	7
1.1 Plangebied en projectomgeving	7
1.2 Het doel van het onderzoek.....	7
1.3 Onderzoeksvragen.....	7
1.4 Dankwoord.....	8
2 Archeologisch verwachting op basis van het vooronderzoek	9
2.1 Inleiding.....	9
2.2 Landschappelijke en cultuurhistorische context	9
2.1 De historische boerderij Krakestee op topografische kaarten	10
2.2 Historische gegevens met betrekking tot de boerderij	10
3 Resultaten veldonderzoek	15
3.1 Inleiding.....	15
3.2 Fasering van de gebouwsporen	15
3.3 Interpretatie van de gebouwsporen	19
4 Conclusie.....	23
Formele beantwoording onderzoeksvragen	25
Literatuur.....	27
Digitale bronnen.....	27
Bijlage: Overzicht van archeologische en geologische perioden.....	29
Kaarten.....	31

V14-2821: Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland.

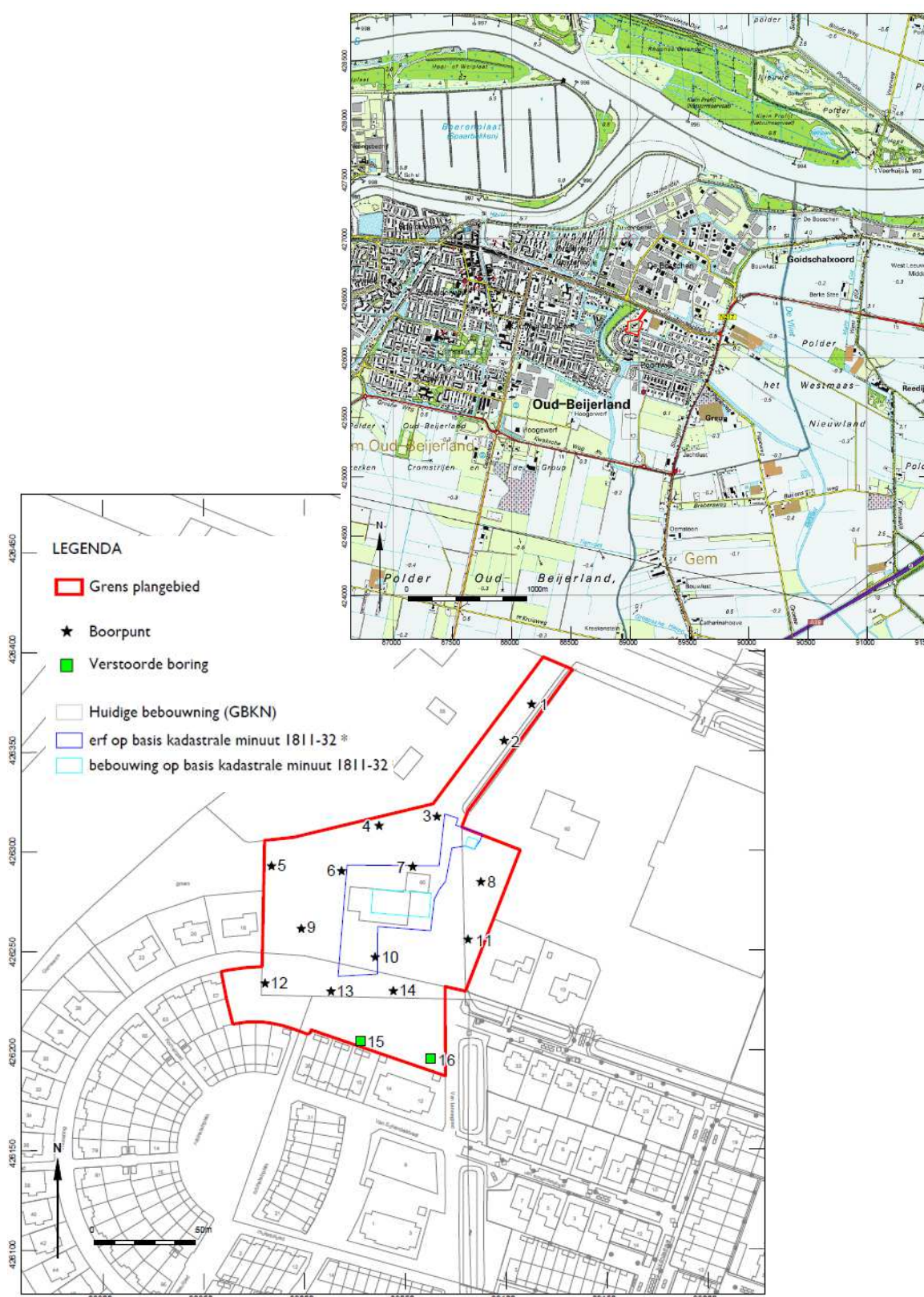
Afbeelding 1 Start van de archeologische begeleiding op de locatie Krakestee. Foto: Vestigia (20-03-2014).

Samenvatting

De heer R. Nugteren is opdrachtgever voor de sloop van een boerderij en schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland. Op het perceel zullen zeven vrijstaande woningen worden gebouwd. In het kader van deze ontwikkelingen heeft Vestigia *Archeologie & Cultuurhistorie* eerder een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd. Bij dit onderzoek is door middel van het georefereren van historisch kaartmateriaal vastgesteld dat zich onder de schuur waarschijnlijk nog de resten bevinden van de oude boerderij Krakestee uit omstreeks 1600.

Conform het archeologiebeleid van de gemeente Oud-Beijerland is op 20 maart 2014 op de plaats van de historische boerderij een archeologische begeleiding onder het protocol opgraven uitgevoerd. Voor genoemde werkzaamheden is op 17 maart 2014 een Plan van Aanpak opgesteld op basis van een door de gemeente Oud-Beijerland op 11 maart 2014 goedgekeurd Programma van Eisen.

Tijdens de archeologische begeleiding is een oppervlak van ca. 200 m² onderzocht. Daarbij kon aan de hand van de aangetroffen oude funderingen de bouwgeschiedenis van de historische boerderij vanaf zijn ontstaan worden gereconstrueerd. Na afloop van de begeleiding is door de aannemer de grond schoon opgeleverd.

Abbeelding 2 De locatie van de boerderij op een topografische ondergrond. De voormalige boerderij Krakestee is weergegeven in lichtblauw op basis van de kadasterkaart uit 1811-1832 (zie: afbeelding 3). Bron: Louwe *et al.* 2009.

1 Inleiding

1.1 Plangebied en projectomgeving

De heer R. Nugteren is opdrachtgever voor de sloop van een boerderij en schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland (*kaart 1, afbeelding 2 en afbeelding 3*). Op het perceel zullen zeven vrijstaande woningen worden gebouwd. In het kader van deze ontwikkelingen heeft Vestigia eerder een archeologisch bureau- en booronderzoek uitgevoerd.¹ Bij dit onderzoek is door middel van het georefereren van historisch kaartmateriaal vastgesteld dat zich onder de schuur waarschijnlijk nog de resten bevinden van de oude boerderij Krakestee uit naar zeggen 1593.

Conform het gemeentelijk beleid hechtte de gemeente Oud-Beijerland eraan in kaart te brengen of er nog waardevolle archeologische resten binnen het plangebied aanwezig waren. In het verlengde daarvan heeft Vestigia geadviseerd om de schuur en de andere opstallen eerst te slopen tot aan het maaiveld, het asfalt te verwijderen en daarna het verder uitgraven van de fundamente van de schuur archeologisch te laten begeleiden. De rest van het plangebied is verder vrijgegeven.

In samenwerking met de sloper is het resterende muurwerk en andere sporen van de voormalige boerderij vervolgens vrij gelegd en in kaart gebracht conform de daarvoor geldende eisen. Aan de oostzijde van de te slopen schuur is daarbij nog een kleine werkput van ca. 10 x 15 m aangelegd om het gedeelte van de boerderij dat zich op basis van het historisch kaartmateriaal buiten de huidige bebouwing lijkt uit te strekken, eveneens in het onderzoek te betrekken.

Voor genoemde werkzaamheden is op 17 maart 2014 een Plan van Aanpak opgesteld op basis van een door de gemeente Oud-Beijerland op 11 maart 2014 goedgekeurd Programma van Eisen.² Vervolgens is de archeologische begeleiding uitgevoerd volgens de geldende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.3), protocol opgraven.

1.2 Het doel van het onderzoek

Primair doel van het onderzoek was de archeologische begeleiding van de sloop van de huidige schuur en het verwijderen van de oppervlakteverharding rondom de schuur. De aandacht ging met name uit naar die delen die zich onder het maaiveld bevinden (funderingen). De onderzoeksvraag daarbij was of nog aanwijzingen gevonden konden worden voor de aanwezigheid van de historische boerderij Krakestee die zich deels onder de huidige schuur bevonden moet hebben. Naast het optekenen van relictten van de oude boerderij ging de aandacht uit naar mogelijkheden om tot een fasering van de bouwgeschiedenis te komen. In archeologische termen wil dat zeggen dat de begeleiding de aan- of afwezigheid van eventuele archeologische relictten vast diende te stellen en dat de inhoudelijke en fysieke kwaliteit aan de hand van de aard, omvang, ouderdom en conservering zo goed mogelijk moest worden bepaald.

1.3 Onderzoeksvragen

In het Programma van Eisen zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd. Door de tijdens de archeologische begeleiding verzamelde informatie zijn de onderzoeksvragen uit het PvE zo volledig mogelijk beantwoord. De formele antwoorden op de vragen zijn te vinden in *hoofdstuk 6* van dit rapport.

¹ Louwe *et al.* 2009.

² Resp. Weerheijm 2014a; Weerheijm 2014b.

De basisvragen bij een archeologische begeleiding zijn:

- 1. Is er sprake van het voorkomen van archeologische sporen en/of vondsten?;
- 2. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?;
- 3. Wat is de aard, omvang en kwaliteit van de archeologische vondsten en vondstconcentraties?;
- 4. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?
- 5. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?
- 6. Welke fasering is er binnen het vondstmateriaal en/of de sporen te onderscheiden?
- 7. Wat is de conservering en gaafheid van de sporen en/of vondsten?

Als er een vindplaats bekend is, komen meer specifieke vragen aan bod:

- 8. Op grond van welke indicatoren is er sprake van één of meerdere vindplaatsen?
- 9. Wat is per vindplaats de omvang en ligt deze binnen het plangebied of strekt deze zich ook buiten het plangebied uit?
- 10. Wat is per vindplaats de conservering en gaafheid?
- 11. Wanneer is de archeologische site in gebruik genomen en in onbruik geraakt en welke aanwijzingen (ook procesmatig) zijn daarvoor per vindplaats aanwezig?
- 12. Welke fasering is er binnen de vindplaats(-en) te onderscheiden?
- 13. Welke activiteiten zijn ten tijde van het in gebruik zijn van de locatie(s) in het gebied uitgevoerd?
- 14. Zijn één of meerdere vindplaatsen behoudenswaardig en zo ja waarom?
- 15. Wat is per vindplaats de relatie met de omgeving, zowel wat betreft fysisch-geografische elementen als vindplaatsen uit een gelijktijdige periode?
- 16. Wat is de relevantie van de site(s) met de onderzoeksagenda's van respectievelijk Nederland en de regio?

Specifieke onderzoeksvragen zijn:

- 17. Zijn er sporen aanwezig van een historische boerderij?

1.4 Dankwoord

Het machinale grondverzet was in voortvarende handen van de firma Visser's Sloopwerken uit Oosterhout. Daarnaast stond de heer Leen Nugteren ons met raad en daad (en koffie) in het veld terzijde.

2 Archeologisch verwachting op basis van het vooronderzoek

2.1 Inleiding

Voorafgaand aan het archeologische proefsleuvenonderzoek is door Vestigia *Archeologie & Cultuurhistorie* in 2008 onderzoek gedaan in het kader van de aanleg van een watertransportleiding in de Hoeksche Waard en in 2009 is een verkennend booronderzoek verricht in relatie tot het huidige plangebied.³ Vervolgens is door Vestigia in 2013 een karterend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd, waarvan hieronder op basis van de tekst van het PvE een uitgebreidere inleiding ten aanzien van de archeologische verwachting is gemaakt, mede met behulp van aanvullende literatuur en door de familie Nugteren beschikbaar gestelde bescheiden.⁴

2.2 Landschappelijke en cultuurhistorische context

De locatie van de voormalige boerderij ligt in het zuidwestelijk zeeleigebied. De geologische ontwikkeling in het zuidwestelijk zeeleigebied is in hoge mate bepaald door de relatieve zeespiegelstijging, in combinatie met de getijden.⁵ De bewoning in oude zeeleigebieden, zoals de Hoeksche Waard, vertoont grote samenhang met de oorspronkelijke gesteldheid van het natuurlijke landschap. Vanouds is de bewoning in het gebied van de Zuid-Hollandse eilanden geconcentreerd op de hoogste delen in het landschap, zoals oeverwallen en kreekruggen. In de Hoeksche Waard zijn bewoningssporen bekend die terug reiken tot de Bronstijd.⁶ Het gebied van de Zeeuwse en Zuid-Hollandse eilanden, zo ook de Hoeksche Waard, was in de Romeinse tijd grotendeels nog een uitgestrekt veengebied. Alleen langs de oude loop van de Maas is in deze tijd bewoning aangetoond. Door inbraken van de zee veranderde de Hoeksche Waard in de latere eeuwen (vroeg Middeleeuwen; 450-950 na Chr.) in een eilandenrijk waarvan de eilanden bestonden uit kleigronden of klei-op-veengronden. Rond de 14^e eeuw had zich in het oostelijk deel van de Grote Waard (voorloper van de Hoeksche Waard) een uitgestrekt bedijkt polderlandschap gevormd, gelegen in het grensgebied van het Graafschap Holland en het Hertogdom Brabant. Een aanzienlijk deel van de Grote Waard werd gemoernd ten behoeve van de zoutwinning. Deze buitendijkse moereneringswerkzaamheden waren een riskante bezigheid, daar de zee hierdoor gemakkelijker tot de dijk kon doordringen en een doorbraak kon veroorzaken.⁷ Dit gebeurde meerdere malen maar de uiteindelijke klap kwam op 18 of 19 november 1421; de St. Elizabethsvloed spoelde grote delen van het gebied rond de monding van de Maas weg. Het water verzwolg vele dorpen en de waterlopen in het maasmondingsgebied veranderden drastisch. Slechts enkele dijken in het gebied hadden de vloed overleefd en zodoende bleef nog slechts één polder behouden: de Sint Anthonypolder. Na deze catastrofe, die duizenden slachtoffers maakte, duurde het lange voor de mens begon met de herovering van het land op de zee. Pas in de 16e eeuw werd de Hoeksche Waard weer bedijkt en pas na die tijd werden grote delen van de rest van het gebied weer bewoonbaar.⁸ Het enige dorp in de Hoeksche Waard dat dateert van voor de St. Elizabethsvloed is Strijen (circa 1000 na Chr.). In een aantal polders werden snel na de overstroming weer nieuwe nederzettingen gesticht. In de Hoeksche Waard bestaat dus een sterke samenhang tussen het verspreidingspatroon van dorpen, wegen en dijken. De meeste van deze nederzettingen waren zogenaamde voorstraatdorpen; onder andere Oud-Beijerland is een voorbeeld van dit type dorp. De overige dorpen in de Hoeksche Waard zijn weg- of dijkdorpen (lintbebouwing).⁹

³ Van Kappel/Huizer 2010.

⁴ Louwe/Klerks 2014.

⁵ Berendsen 1997

⁶ Van Heeringen *et al.* 1998.

⁷ Baas *et al.* 2001.

⁸ Oudhof/Louwe/Haring 2008.

⁹ Baas *et al.* 2001.

Al in 1557 is begonnen met het gebied rond Oud-Beijerland te bedijken. Vanaf de al bestaande Stougjesdijk werden de nieuwe dijken Oostdijk, Molendijk, Zinkwagsedijk, en Beijerlandsedijk aangelegd. Het dorp (Oud-)Beijerland is uiteindelijk gesticht in 1559 door Graaf Lamoraal van Egmont; hij vernoemde Beijerland naar zijn vrouw, Sabina van Beijeren. De naam is later veranderd in Oud-Beijerland vanwege het ontstaan van de plaats Nieuw-Beijerland in de omgeving.¹⁰

2.1 De historische boerderij Krakestee op topografische kaarten

Op de kadastrale minuut van 1811-1832 (*afbeelding 3, links*) is te zien dat zich ter plaatse van Beneden Oostdijk 60 de oude boerderij Krakestee bevindt. Ook op de latere kaarten van 1839-1859 en 1900 is de boerderij met het omringende erf weergegeven ter plaatse van het plangebied (*afbeelding 3, resp. rechtsboven en rechtsonder*). De boerderij wordt op de kaarten aangegeven met de toponiemen 'Krake Steedje', 'Kraaije Stede' en 'Krakenstede'.

Afbeelding 3 Topografische kaartmateriaal met de locatie van boerderij Krakestee.
Bron: Louwe *et al.* 2009, afbeelding 6.

2.2 Historische gegevens met betrekking tot de boerderij

Tijdens de opgraving is in een gesprek met de heer Leen van Nugteren, de broer van Rik Nugteren die als opdrachtgever verantwoordelijk is voor het laten uitvoeren van de archeologische begeleiding, de volgende informatie achterhaald. Ook was hij zeer behulpzaam met het beschikbaar stellen van oude foto's en ander archiefmateriaal.

De bouw van de boerenhofstede Krakestee kan pas begonnen zijn na het initiatief tot inpoldering van de Beijerlandsche Polder in 1555 door Lamoraal van Egmond (*afbeelding 4*).¹¹ In 1557 is de inpoldering afgerond. De oorspronkelijke verkaveling van deze polder kon worden nagegaan aan de hand van de rekeningen van de waersman van de polder over de jaren 1588-1611 (Rekeningen. Archief van de polder Oud-Beijerland nr. 6-7).¹² Daarin zijn de grenzen van de kavels nader omschreven en zijn de namen van de oorspronkelijke bedijkers/eigenaren vermeld (*afbeelding 3, linksonder*). De later gebouwde boerderij

¹⁰ www.oud-beijerland.nl.

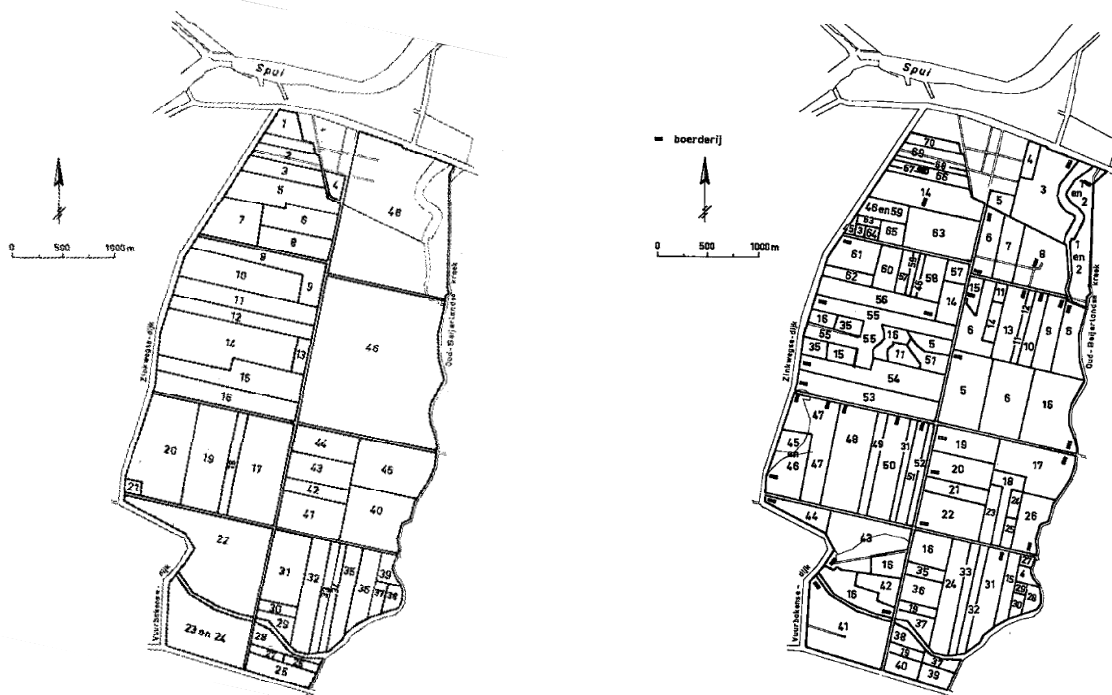
¹¹ Baars 1973, 28-34.

¹² Tekst overgenomen uit Baars 1973, 72. Een waersman was een ambtenaar, toegevoegd aan dijkgraaf en heemraden, belast met onder meer het toezicht op de dijken.

Krakestee ligt in het uiterste noordoosten van complex 46. De eigenaar/bedijker is Lamoraal graaf van Egmond, prins van Gaveren. Complex 46 is nog lange tijd in bezit gebleven van het Huis van Egmond. Philips van Egmond verkocht daarvan een klein gedeelte in 1580, doch verkoop op grote schaal vond

Afbeelding 4 Het baljuwschap Beijerland met aangrenzende rechtsgebieden (afgebeeld op de topografische kaart van C.R.T. Krayenhoff 1822).
Bron: Baars 1973, 10 (fig. 1).

Afbeelding 5 Polder Oud-Beijerland, links met oorspronkelijk verkaveling, rechts met grondeigenaren in 1627. Bron: Baars 1973, 90 (fig. 23).

pas in 1599 plaats door de graaf van Solms, echtgenoot van Sabina van Egmond. In 1590 wordt blok 1 door Sabina van Egmond verkocht aan Thonis Woutersz. Notities bij Thonis Woutersz.: Eigenaar van de

Hofstede "Krakestee" met 22 morgen en 88 roeden land in de polder Oud-Beijerland genaamd Kijfbos 1590.¹³ Op de grondeigenarenkaart van 1627 is de boerderij aangegeven (*afbeelding 3*, rechtsonder). Op de oude (voorkant) boerderij, die in 1967 is gesloopt, stond volgens dhr. L. Nugteren het jaartal 1593 gegraveerd.

De naam Krakestee of Krakestede is waarschijnlijk ontstaan door de familie Kraak die in de 17^e eeuw op de boerderij verbleef. Op de kaart van 1730 wordt landbouwer Ary Kraak genoemd als eigenaar en gebruiker van de boerderij bij bloknummer 1. Bij een sporenschouw, gehouden op 25 mei 1728 wordt Arij Cornelisz. Kraak beboet wegens spitten in de Oostdijk.

In 1904 koopt Leendert Nugteren (1865-1937) Krakestee, na diverse eerdere pogingen in de Hoeksche Waard een landbouwbedrijf te beginnen. De oude schuur wordt vervangen en het gebint van de nieuwe schuur wordt opgetrokken met tweedehands hout uit een sloopkerk te Dordrecht. Zijn zoon Leendert Nugteren (1889-1982) wordt bij de bouw betrokken en behoeft gedurende die tijd niet op het land te werken. Volgens Leen Nugteren is deze 'nieuwe' schuur gebouwd in 1910 (*afbeelding 5*, rechts).¹⁴

Voorheen zou er een 'krakkemikkige oude schuur' hebben gestaan.

Joh. Nugteren (1927-2005) laat in 1967-1968 een nieuwe woonhuis bouwen naast de historische boerderij (*afbeelding 6*; vergl. ook: *afbeelding 1*). Vlak daarna is (het deel van) de oude boerderij die voor de schuur uit 1910 stond gesloopt ('dan konden de bedjes makkelijk worden overgezet').¹⁵

Afbeelding 6 Rechts de vermoedelijk in 1910 nieuw gebouwde schuur. Bron: archief fam. Nugteren (datum foto onbekend).

¹³ Informatie L. Nugteren.

¹⁴ Inpandig waren vijf gebinten aanwezig waarvan het hout afkomstig was uit de (een) sloopkerk van Dordrecht. De gebinten zijn 20-03-2013 opgehaald door de firma Destijdsch uit 's-Hertogenbosch.

¹⁵ Sloopvergunning verleend door de gemeente Oud-Beijerland aan J. Nugteren, (toenmalig) Oostdijk 178 op 21-01-1967 (kadastrale sectie nr. B129, 690-691).

Op de plek van de oude boerderij is in 1968 verharding aangebracht (later asphalt). De voorkant (oostgevel) van de schuur uit 1910 is nadien opnieuw opgemetseld zodat deze er weer 'toonbaar' uitzag. Het nieuwe woonhuis was met een overdekte gang en een tussendeur verbonden met de schuur (*afbeelding 7*).

In 1970 zijn in het voorste gedeelte van de schuur (oostzijde, de kant van het huis) ondergronds drie of kanalen voor het drogen van aardappels aangelegd. De meest oostelijk bestond uit één kanaal, de andere twee uit 'dubbele' kanalen. De kanalen waren ca. 0,7 m diep ten opzichte van het vloeroppervlak. Aan de oostzijde stond ook bovengronds een 'trog/bassin' waarin water werd gepompt uit een 'bron'. Dit water werd in een kanaal geleid naar achterin de schuur waar tot 'einde' bedrijf in ieder geval aan de noordkant koeien stonden. Aan de noordzijde zou ook een grup aanwezig zijn geweest.

Afbeelding 7 De oude boerderij en het nieuwe woonhuis in 1967-1968. Bron: familiearchief Nugteren.

Afbeelding 8
Het erf in 1975.
Bron:
familiearchief
Nugteren.

V14-2821: Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland.

3 Resultaten veldonderzoek

3.1 Inleiding

Tijdens de begeleiding op 20 maart 2014 kon een rechthoekig opgravingsvlak worden onderzocht van ca. 10 x 20 meter. Ca. 0,3 m onder het huidige maaiveld (ter plaatse gelegen op ca. 1 m +NAP; deels asfalt-verharding en deels fundering recente gesloopte schuur) bevond zich niet alleen de oude fundering van de voormalige boerderij zoals afgebeeld op foto's uit ca. 1967, maar ook substantiële aansluitende zware funderingen van een 'hoofdgebouw'. Deze laatstgenoemde funderingen vormen een rechthoekig grondplan en lagen onder de oostzijde van de recent gesloopte schuur uit 1910. Dit tot nog toe onbekende bouwwerk is deels onderkelderd geweest. Ook bevond zich binnen het fundament een (latere) welput. De complete fundering kon worden bloot gelegd en opgetekend.

Verder westelijk van de genoemde onderkelderde zware fundering, – dus binnen de voormalige schuur –, bevond zich een reeks van 0,7 meter diepe van kalkzandsteen gemetselde sleuven voor het drogen van aardappels. De aanleg van deze sleuven, die naar zeggen omstreeks 1970 zijn aangebracht, heeft het archeologisch vlak naar het westen toe onleesbaar gemaakt en eventuele archeologische resten vernietigd. Ter plaatse kan mogelijk het voormalige bedrijfsgedeelte van Krakestee worden verondersteld. Geconcludeerd kan worden dat de archeologische begeleiding succesvol is verlopen. Voor zover de staat van het bodemarchief het toeliet, konden alle sporen van de historische boerderij worden opgetekend. Afgezien van baksteen is geen vondstmateriaal geborgen. Er zijn geen relevante grondmonsters genomen. De fasering van gebouwsporen is aangegeven op *kaart 1* achterin het rapport. De onderscheiden fasen worden in *paragraaf 3.2* nader beschreven.

3.2 Fasering van de gebouwsporen

Fase 1a

De oudste sporen ter plaatse bestaan uit een zware rechthoekige fundering met twee 'in pandige' tussenmuren (*kaart 1*, nrs. 1-6; *afbeelding 9*). De breedte van de fundering is 50 cm en hij reikt tot 1 m onder het opgravingsvlak (0,33 m -NAP). De steenmaat is 18,0x9,0x4,5 en 18,0x8,0x4,0 cm (geel/rossig, ruw gevormd). Het muurwerk is deels uitgebroken. De bouwplattegrond is qua oppervlak te reconstrueren en meet 10,0 x 7,75 m.

Afbeelding 9 Muurwerk fase 1, (spoor 1), gezien vanuit het zuiden (uiterst links: spoor 17; rechtsvoor spoor 10). Foto: Vestigia (20-03-2014).

Fase 1b

De twee zuidelijke compartimenten zijn later door een tussenmuur onderverdeeld (spoor 8; steenmaat 18,0x9,0x4,0 cm, rood). In het meest zuidelijke compartiment bevindt zich een nis, die in een latere fase met ijsselsteen is dichtgezet (spoor 7; *afbeelding 10*). Mogelijk heeft zich hier een (buiten?) toegang bevonden. De twee zuidelijke compartimenten zijn bepleisterd en in het middelste compartiment is een keldervloer vastgesteld op 0,26 m +NAP (spoor 9). De vloer was belegd met ongeglazuurde gesmoorde

plavuizen (21,5x21,5x3,0 cm), die op hun beurt waren gemetseld op een aantal rollagen gele ijsselsteentjes. In het noordelijke compartiment bevindt zich een min of meer vierkant fundering (spoor 10; *afbeelding 9*).

Beneden Oostdijk 60, put 1, coupe 3

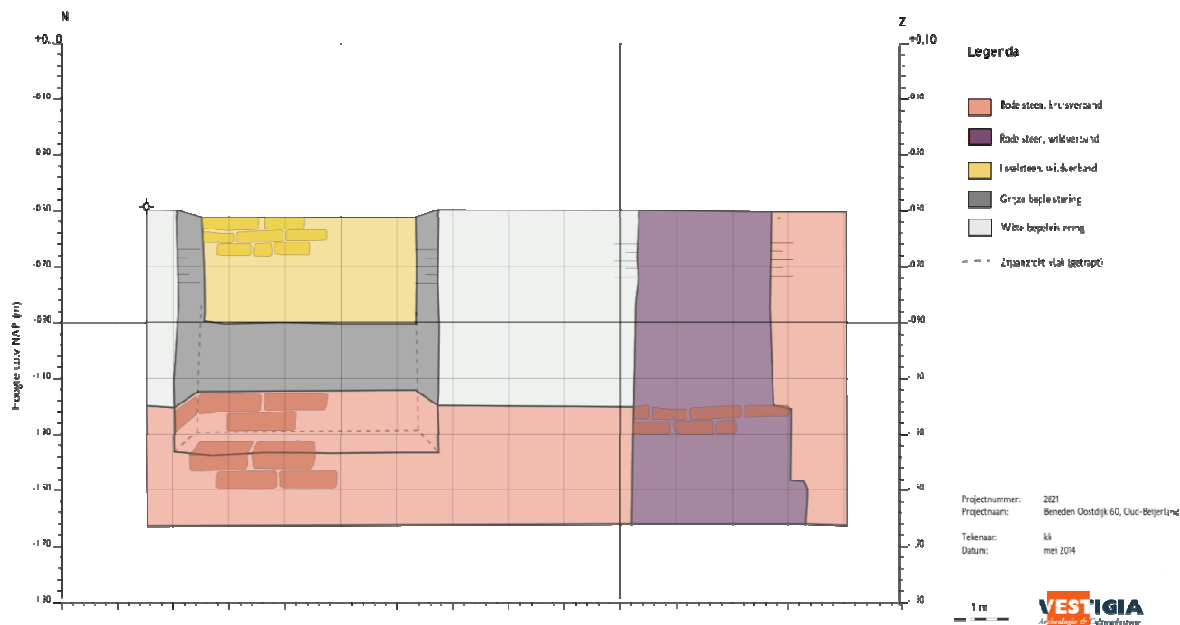

Foto 14, werkput 1, coupe 3

Afbeelding 10 Muurwerk fase 1 met nis, (spoor 1), gezien vanuit het westen. Foto: Vestigia (20-03-2014).

Fase 2A

Deze fase betreft een min of meer vierkante fundering met afmetingen van 9,95 x 10,5 m die aan de oostzijde aansluit bij de gebouwplattegrond uit fase 1a (spoor 11; *afbeelding 11*). Helaas zijn de aansluitpunten van de fundering op de fundering van fase 1 later weggebroken (tijdens fase 6) waardoor over de relatie tussen beide funderingen formeel niets kan worden gezegd. De steenmaat van de

fundering is 19,0x9,5x4,5 cm (bruinrood/gelig). De fundering van spoor 11 heeft een aantal versnijdingen en is relatief ondiep gefundeerd (0,5 m beneden het vlak; tot 0,25 +NAP; *afbeelding 12*). Alleen aan de noordwestzijde is een stukje opgaand stenen muurwerk van gele ijsselsteen bewaard gebleven (formaten: 17,0x8,5x4,0; 16,5x7,5x3,5; 16,5x8,5x4,0 cm). Er bevindt zich een tussenmuur met steenmaat 19,5x9,5x4,0 cm (bruinrode steen; spoor 12; *afbeelding 12*) welke nog iets ondieper is gefundeerd (*afbeelding 12*).

Afbeelding 11 De vierkante fundering van fase 2 gezien naar het westen. Foto: Vestigia (20-03-2014).

In het smallere noordelijke compartiment bevinden zich de restanten van een 'gang' (spoor 13) en een 'kamervloer' (spoor 14). Beide bestaan uit cement/mortel (0,84 +NAP). Onder het cement van de gang bevinden zich ongeglazuurde gesmoorde plavuizen (20,0x20,0x3,0 cm).

Fase 2B

Deze fase is niet in het veld aangetroffen, maar betreft een reconstructie van het schuurgedeelte (zie volgende paragraaf).

Fase 3

Fase 3 bestaat uit twee smalle muurdelen welke aansluiten op de gebouwplattegrond van fase 1 (spoor 16a en 16b).

Fase 4

Deze fase wordt gevormd door een welput die bij het verwijderen van de funderingen van fase 1 tevoorschijn is gekomen (spoor 15; *afbeelding 14*). De welput is opgebouwd uit gestrekt geplaatste donkerrode bakstenen met een aan een van de kopse kant schuin bekapt zijde en formaten van 16,5 (15,0)x8,0x4,0 en 16,5(15,0)x8,0x4,5 cm.

Fase 5

Deze fase betreft een stoep met granito-tegels van 20,0x20,0 cm (spoor 18) die de verbinding vormde tussen de kort geleden gesloopte schuur en het in 1967 gebouwde woonhuis (spoor 19).

Afbeelding 12 Fase 2. Links: aansluiting van de tussenmuur (spoor 12) op het muurwerk van spoor 11. Rechtsonder: coupe door spoor 11 in de noordoosthoek. Rechtsboven: coupe door tussenmuur (spoor 12). Foto: Vestigia (20-03-2014).

Afbeelding 13 Fase 2. De 'gang' (spoor 13) en de 'kamervloer' (spoor 14) gezien naar het zuidoosten. Foto: Vestigia (20-03-2014).

Afbeelding 14 Fase 5. Welput (spoor 15) in de bebouwplattegrond van fase 1a. Rechts tijdens ontgraving, links na verdieping van het vlak, gezien naar het noordwesten. Foto: Vestigia (20-03-2014).

Fase 6

Fase 6 bestaat uit een betonnen funderingsrichel tegen en op de oostelijke muur van het gebouw uit fase 1 en de funderingen van fase 3.

Fase 7

Het gaat hier om een enkele (spoor 20) en een dubbele goot (spoor 21) van kalkzandsteen (formaat 21,5x10,5x6 cm). De goten hebben een diepte van ca. 0,7 m onder het opgravingsvlak.

3.3 Interpretatie van de gebouwsporen

Op basis van de opgravingsresultaten zoals gepresenteerd in *paragraaf 3.2* kunnen de 7 onderscheiden fasen als volgt worden verbeeld (*afbeelding 15a-c*). Hieronder volgt een korte bespreking en verantwoording van de fasering.

Fase 1 Oudste boerderij (omstreeks 1600)

Het relatief zwaar gefundeerde gebouw uit fase 1 is neergezet in een periode dat het steenformaat weinig kan toevoegen aan de datering op grond van de historische gegevens. De plattegrond zal van omstreeks 1600 dateren en de oudste boerderij ter plaatse vertegenwoordigen. Over de grootte van het stalgedeelte is geen informatie verkregen, maar deze zal hebben aangesloten aan de oostzijde van het opgegraven voorhuis. De boerderij zal in zijn algemeenheid behoord hebben tot de groep van de zuidwest-Nederlandse boerderijen die wordt gekenmerkt door een woongedeelte in het zuidwesten en een grote schuur die tegen het woonhuis als min of meer zelfstandige eenheid aangebouwd was.¹⁶ Helaas is tijdens de begeleiding geen nieuwe informatie over dit type historische schuur naar voren gekomen. Ook uit de voorhanden plattegronden in de literatuur komt voor de Hoeksche Waard vooralsnog geen eenduidig beeld van een specifiek voorhuis naar voren dat model kan staan voor de plattegrond die nu is opgegraven.¹⁷

Fase 2A 17^e eeuw: uitbreiding met voorhuis?

Op basis van verschil in steenformaten, de breedte en diepte van de funderingen, heeft het er de schijn van dat op enig moment de boerderij is uitgebreid met een 'voorstuk'. Deze uitbreiding zal in de 17^e eeuw zijn gerealiseerd. Bij deze vergrote boerderij zal ook de tussenmuur in de kelder uit fase 1 zijn geplaatst en de kelder van plavuizen zijn voorzien (nu ingetekend bij fase 1). Deze nieuwe aanbouw staat 'nog' op de foto's uit omstreeks 1967 waarna hij is gesloopt (op dat moment was in ieder geval het oudste boerderijgedeelte uit fase 1 al niet meer aanwezig).

Fase 2B 17^e eeuw tot begin 19^e eeuw: nieuwe boerderij?

Op basis van de kadastrale minuut was de boerderij in 1811-1832 langgerekt rechthoekig (*afbeelding 3*). Bij (gegeoreferentie) projectie van deze plattegrond over de opgravingsplattegrond van fase 2A blijkt dat de oostzijde van de 'boerderij uit 1811' exact ligt over fase 2A zoals tijdens het archeologische onderzoek is opgetekend is. Gezien de lengte van de vroeg-19^e boerderijplattegrond, is het aannemelijk dat de boerderij uit fase 1 al (bovengronds) op dat moment niet meer bestaan kan hebben omdat anders nauwelijks schuurruimte aanwezig is. Een andere optie is dat direct al in fase 2A de oude boerderij uit fase 1 bovengronds is afgebroken en dat het nieuwe 17e-eeuwse voorhuis in één bouwphase met de schuur is gebouwd die dan tot vroeg in de 19e eeuw heeft bestaan.

Fase 3-4 1910-1967: voorhuis 17e-eeuwse boerderij met nieuwe schuur

Het erf bestond uit het 17e-eeuwse voorhuis van de boerderij en de in 1910 gebouwde nieuwe schuur die volgens zeggen een in slechte staat verkerend schuurgedeelte heeft vervangen.

¹⁶ Kooij/Toebast 2013, 212.

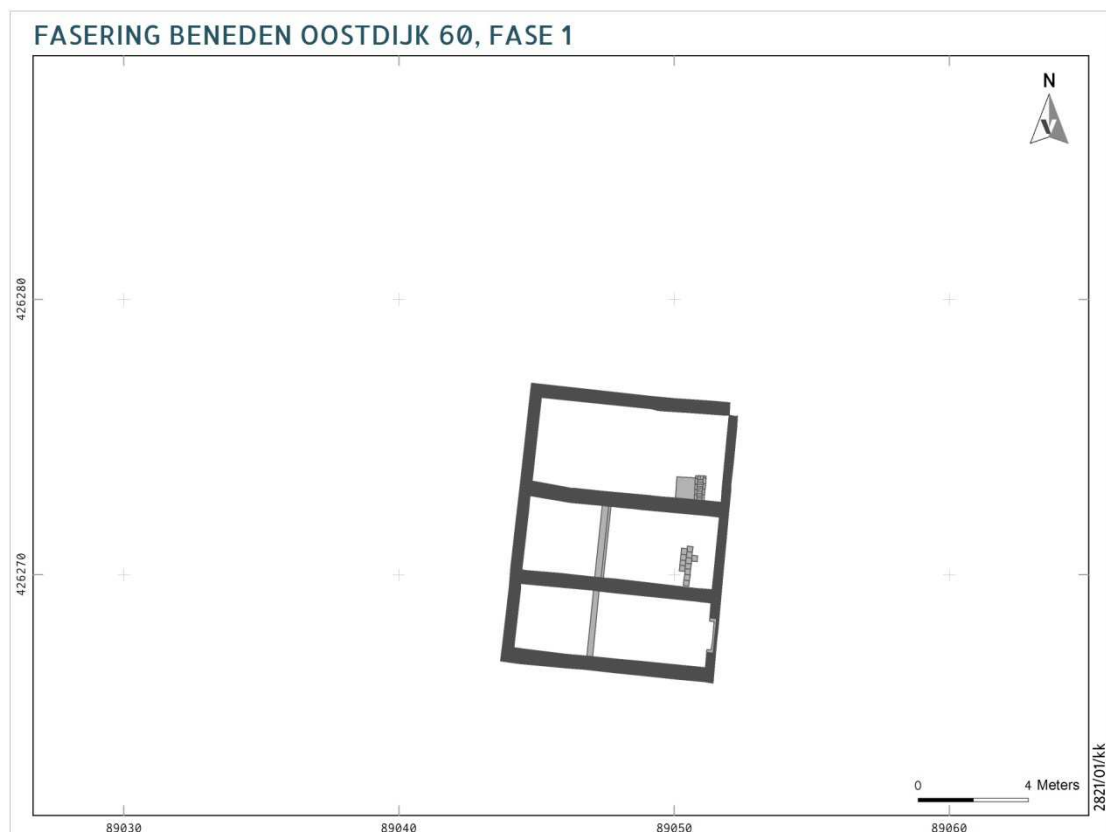
¹⁷ Baars 1973, 158-169; Van Olst 1991; Kokke 2007; Kooij/Toebast 2013.

Fase 5-6 1967 tot ca. 1970: nieuw woonhuis, schuur uit 1910 met nieuwe gevel en verhard erf

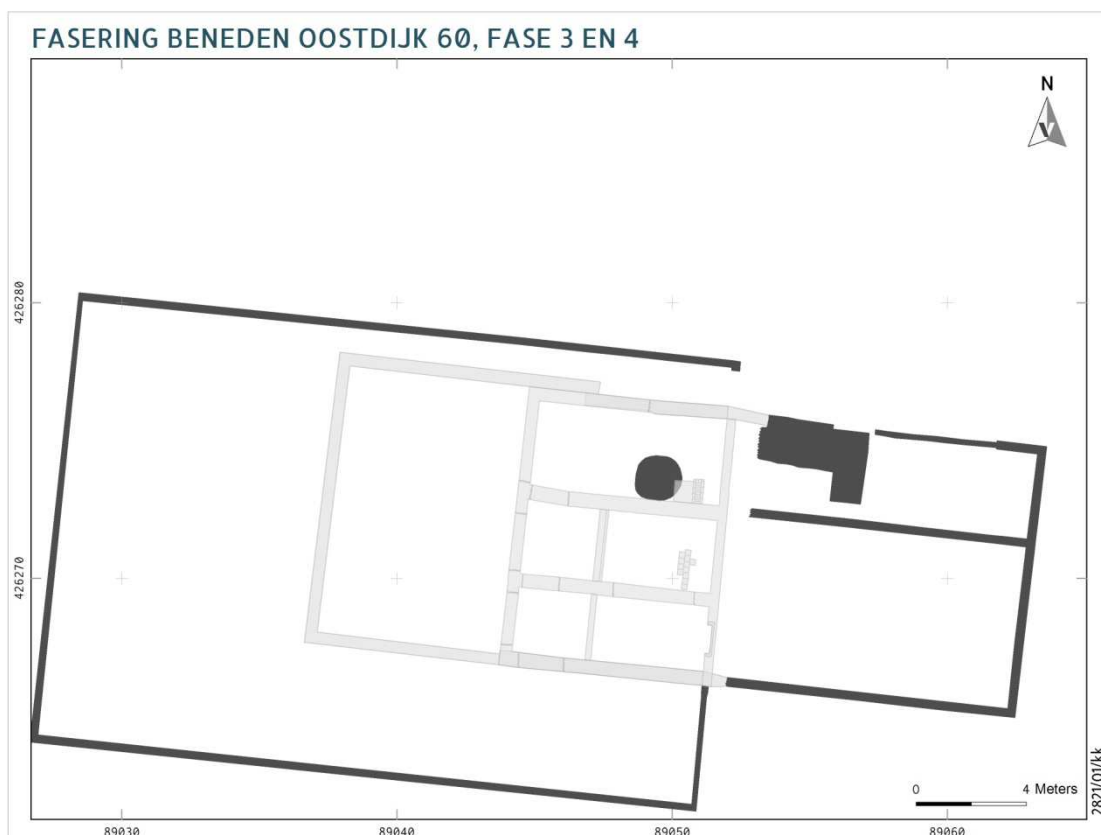
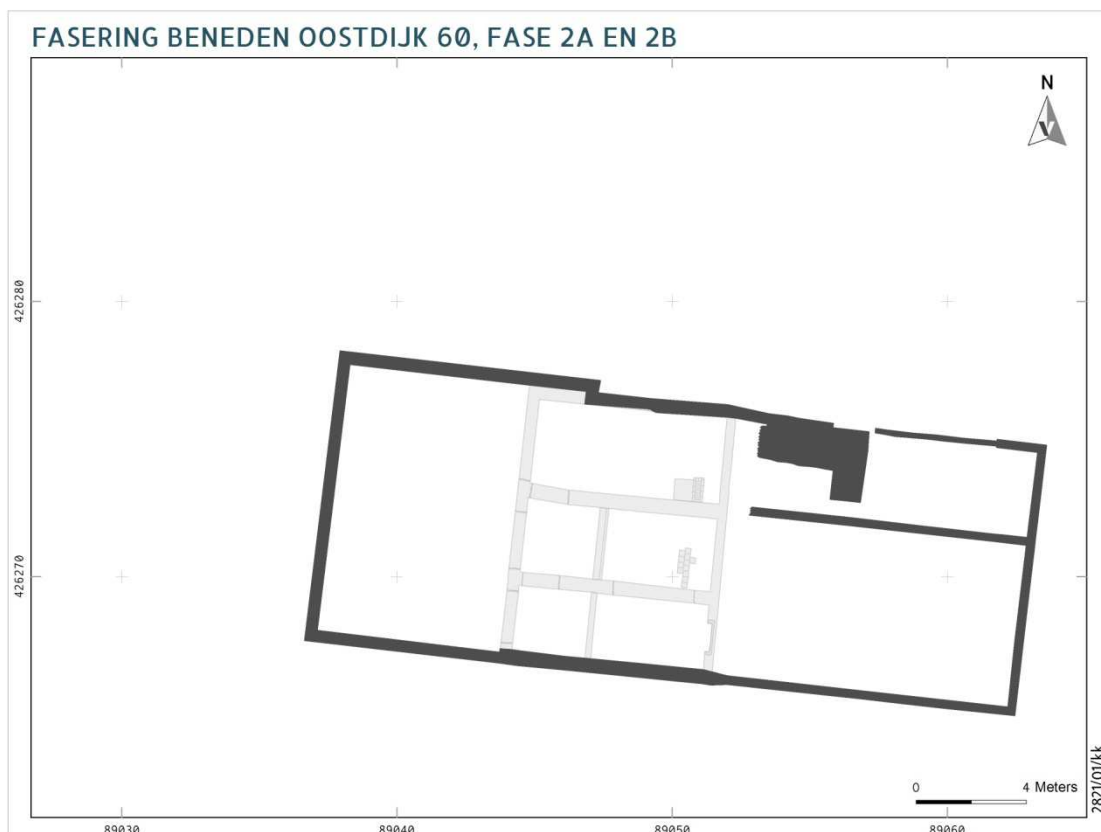
Het erf in deze twee fasen bestond uit het in 1967 nieuw gebouwde woonhuis aan de noordzijde van de oude boerderij. Het huis was verbonden met de schuur uit 1910. Volgens de familie Nugteren was de welput in gebruik om het vee van water te voorzien. Direct na de bouw van de nieuwe woning is het oude voorhuis afgebroken, waarbij de gevel van de schuur uit 1910 opnieuw met baksteen is bekleed. Voor de voormuur van de schuur is een betonnen fundering gelegd die deels over de oude boerderij van fase 1 heen ligt. Het erf voor het huis en de schuur is verhard en geasfalteerd.

Fase 7 ca. 1970 tot maart 2014

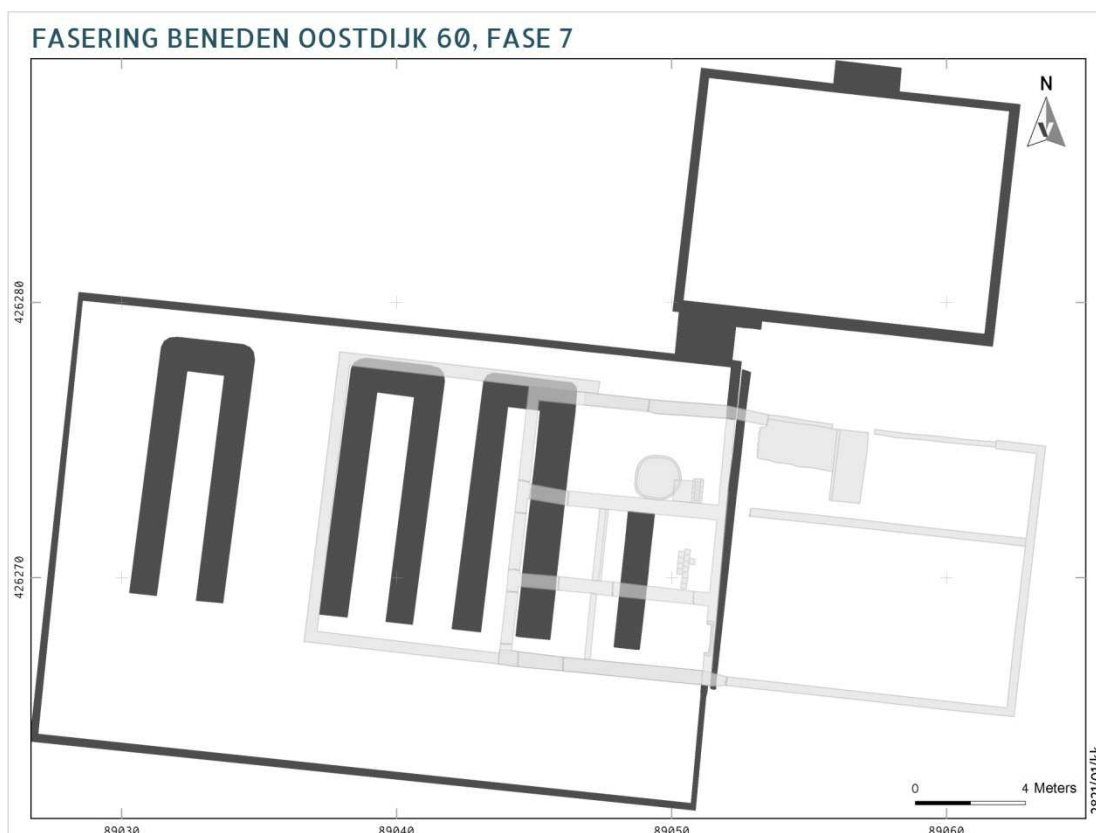
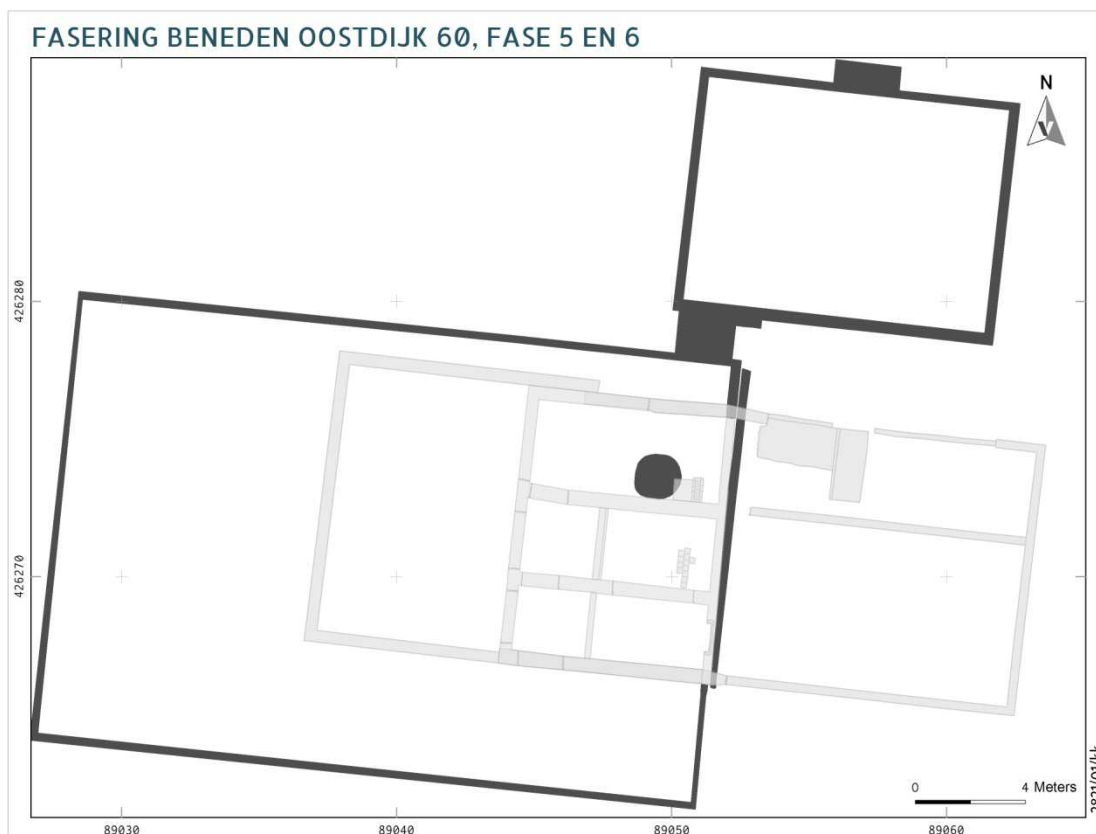
Ten tijde van de opgraving stond alleen het woonhuis uit 1967 nog overeind. De schuur uit 1910 was vlak daarvoor gesloopt, waarbij buiten het opgegraven gedeelte ook de in de schuur gelegen, meer westelijk gelegen sleuven voor het drogen van aardappels konden worden opgemeten.

Afbeelding 15a Interpretatie en fasering van de aangetroffen funderingen. Fase 1.

Afbeelding 15b Interpretatie en fasering van de aangetroffen funderingen. Fase 2-4.

Afbeelding 15c Interpretatie en fasering van de aangetroffen funderingen. Fase 6-7.

4 Conclusie

Tijdens de archeologische begeleiding van de sloop van de schuur op het perceel Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland op 30 maart 2014 kon aan de hand van de aangetroffen oude funderingen de bouwgeschiedenis van de historische boerderij vanaf ca. 1600 in een zevental fasen worden gereconstrueerd. Daarmee is voldaan aan de gemeentelijke eis van archeologisch onderzoek. Ter plaatse waren na afloop geen archeologische sporen meer *in situ* aanwezig.

V14-2821: Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland.

Formele beantwoording onderzoeksvragen

Op basis van de uitgevoerde archeologische begeleiding van de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland kunnen de onderzoeksvragen uit het PvE als volgt worden beantwoord. De basisvragen bij een archeologische begeleiding zijn:

1. Is er sprake van het voorkomen van archeologische sporen en/of vondsten?

Tijdens de archeologische begeleiding zijn de sporen van de historische boerderij Krakestee teruggevonden en opgetekend.

2. Wat is de aard, omvang, kwaliteit en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?

De aangetroffen sporen bestaan uit funderingen van baksteen behorende tot het woongedeelte van de historische boerderij Krakestee. Het stalgedeelte was door latere funderingen substantieel aangetast en is niet onderzocht.

3. Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondst-categorieën behoren zij?

Het gaat om funderingen van het woongedeelte van de historische boerderij Krakestee die dateren vanaf omstreeks 1600. Vondstmateriaal, anders dan baksteen, is niet aangetroffen.

4. Uit welke periode dateren de eventuele sporen?

De sporen dateren vanaf het begin van de 17^e eeuw tot heden.

5. Welke fasering is er binnen het vondstmateriaal en/of de sporen te onderscheiden?

De belangrijkste fasering is dat de oudste bebouwing ter plaatse een rechthoekig fundament betreft welke in de 17^e eeuw met een bijna even groot oppervlak is uitgebreid.

6. Wat is de conservering en gaafheid van de sporen en/of vondsten?

De funderingen zijn grotendeels archeologisch goed 'leesbaar' in de ondergrond aanwezig. Een deel van de oudste funderingen zijn verstoord door latere graafactiviteiten.

Als er een vindplaats bekend is, komen meer specifieke vragen aan bod:

7. Op grond van welke indicatoren is er sprake van één of meerdere vindplaatsen?

De indicatoren bestaan uitsluitend uit funderingen en vloerniveaus behorende bij verschillende fasen van de historische boerderij Krakestee.

8. Wat is per vindplaats de omvang en ligt deze binnen het plangebied of strekt deze zich ook buiten het plangebied uit?

Er is sprake van één vindplaats, de historische boerderij Krakestee. Het hele woongedeelte is opgetekend. Het betreft een areaal van ca. 20 x 20 meter. Het stalgedeelte kon door verstoringen niet worden onderzocht.

9. Wat is per vindplaats de conservering en gaafheid?

De funderingen waren met uitzondering van enkele uitgebroken muren van de oudste gebouwplattegrond in goede staat. Wat betreft de fysieke gaafheid kan worden gemeld dat het hele woongedeelte van de historische boerderij kon worden onderzocht.

10. Wanneer is de archeologische site in gebruik genomen en in onbruik geraakt en welke aanwijzingen (ook procesmatig) zijn daarvoor per vindplaats aanwezig?

De oudste fase van de boerderij(plattegrond) stamt uit omstreeks 1600 toen het gebied na inpoldering in gebruik is genomen. In 1967 zijn de bovengrondse delen van de boerderij afgebroken met uitzondering van een (subrecent) schuurgedeelte uit 1910 dat in 2014 is gesloopt.

11. Welke fasering is er binnen de vindplaats(-en) te onderscheiden?

De oudste fase betreft het woongedeelte van de boerderij uit omstreeks 1600. Dit gebouw is in de 17^e eeuw ongeveer in oppervlakte verdubbeld. Nadien zijn successievelijk het oudste en jongste gedeelte afgebroken.

12. Welke activiteiten zijn ten tijde van het in gebruik zijn van de locatie(s) in het gebied uitgevoerd?

Het betreft het woongedeelte van de historische boerderij Krakestee. Er zijn geen vondsten gedaan die een licht werpen op welke activiteiten er zijn uitgevoerd. Wel zijn in het latere schuurgedeelte sleuven voor het drogen van aardappels opgetekend. Deze dateren van omstreeks 1970.

13. Zijn één of meerdere vindplaatsen behoudenswaardig en zo ja waarom?

Het betreft hier een Archeologische Begeleiding onder het Protocol Opgraven. Alle aangetroffen sporen (bijna uitsluitend funderingen) zijn opgetekend. Daarna is geadviseerd het terrein vrij te geven.

14. Wat is per vindplaats de relatie met de omgeving, zowel wat betreft fysisch-geografische elementen als vindplaatsen uit een gelijktijdige periode?

De locatie betreft een geïsoleerd liggende boerderij uit omstreeks 1600.

15. Wat is de relevantie van de site(s) met de onderzoeksagenda's van respectievelijk Nederland en de regio?

Het onderzoek kan mogelijk een rol spelen in de (archeologisch-historische) ontwikkeling van boerderijplattegronden in de Hoeksche Waard.

Specifieke onderzoeksvragen zijn:

16. Zijn er sporen aanwezig van een historische boerderij?

De sporen van het woongedeelte van de historische boerderij Krakestee zijn daadwerkelijk aangetroffen en konden voor zover in de ondergrond aanwezig worden opgetekend.

Literatuur

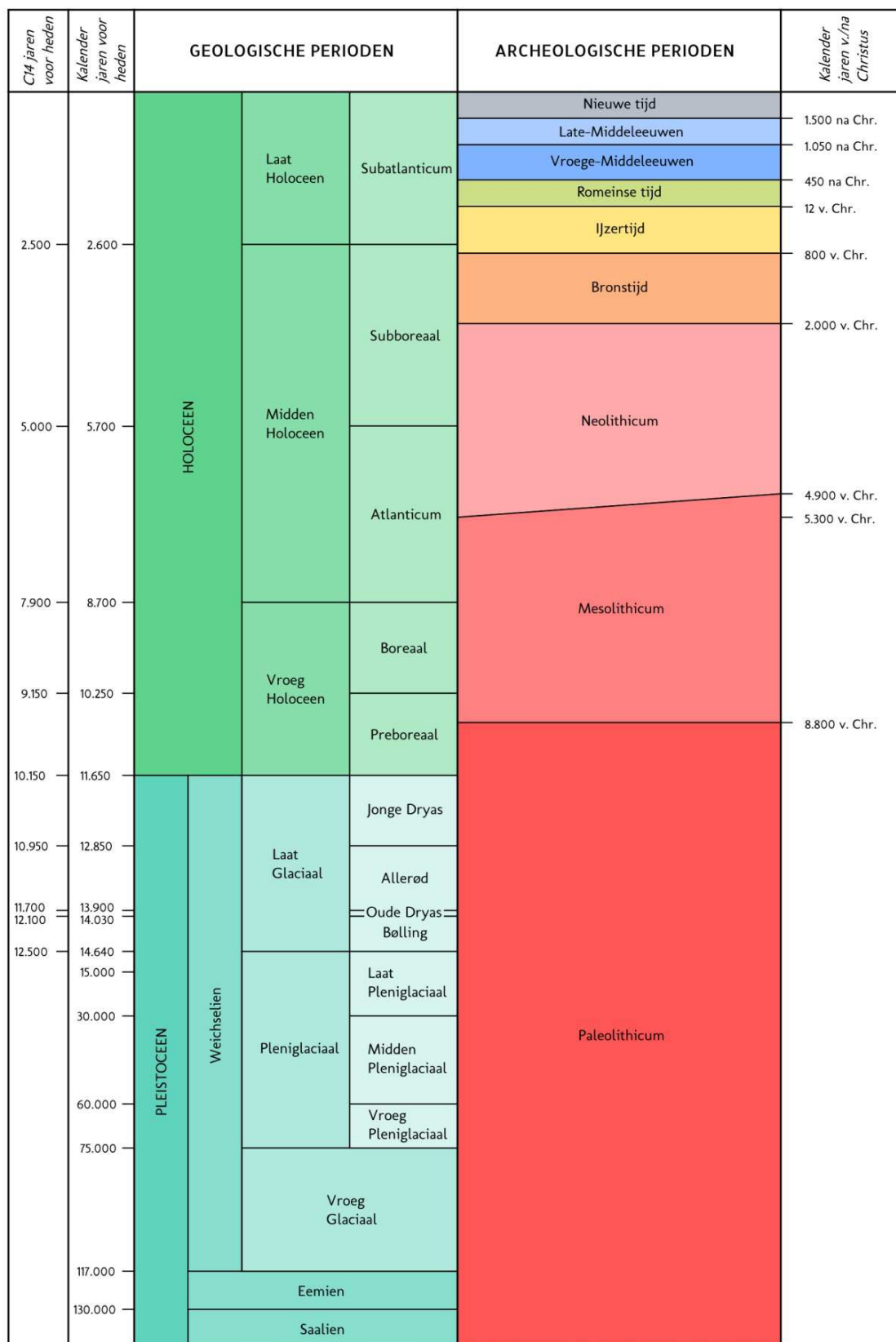
- BAARS, C., 1973: *De geschiedenis van de landbouw in de Beijerlanden*, Wageningen (proefschrift; ook: Verslagen van Landbouwkundige Onderzoekingen 801).
- BAAS, H.G./P.P.D. BURM/W.A. LIGTENDAG/V. VREUGDENHIL (RED.), 2001: *Ontgonnen verleden. Inzoomen op de historisch-geografische ontwikkeling van het Nederlandse landschap*, Amsterdam.
- BAKKER, H. DE/J. SCHELLING, 1989: *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland. De hogere niveaus*, Wageningen (Staring Centrum).
- BERENDSEN, H.J.A., 1997: *LANDSCHAPPELIJK NEDERLAND*, Assen.
- BERENDSEN, H.J.A., 1999: *Handleiding voor fysisch geografisch veldwerk in het laagland*, Universiteit Utrecht (Vakgroep fysische geografie).
- BERENDSEN, H.J.A., 2004: *De vorming van het land*. Assen.
- GEEL, B. VAN/S.J.P. BOHNCKE/H. DEE, 1980/1981: A palaeoecological study of an upper late glacial and holocene sequence from "De Borchert", The Netherlands, *Review of Palaeobotany and Palynology* 31, 367-392.
- HEERINGEN, R.M. VAN / R.C.G.M. LAUWERIER / H.M. VAN DER VELDE, 1998: *Sporen uit de IJzertijd en de Romeinse tijd in de Hoeksche Waard. Een Aanvullend Archeologisch Onderzoek te Westmaas-Maaszicht, gem. Binnenmaas*, Amersfoort (Rapportage Archeologische Monumentenzorg 56).
- HOEK, W. Z., 2001: Vegetation response to the ~14.7 and ~11.5 ka cal. BP climate transitions: is vegetation lagging climate?, *Global and Planetary Change* 30 (1-2), 103-115.
- HOEK, W. Z., 2008: The Last Glacial-Interglacial transition, *Episodes* 31(2), 226-229.
- KOKKE, C.TH., 2007: De hereboerderij Jan Schillemansstede uit Oud-Beijerland, *Oud-Beijerlandse Berichten* 10, nr. 28, 11-16.
- KOOIJ, B./J. TOEBAST, 2013: *Het grote boerderijenboek*, Zwolle/Amersfoort.
- LOUWE, E./S.J. NDERPELT/R.M. VAN HEERINGEN, 2009: *Herontwikkeling Beneden Oostdijk 60 in Oud-Beijerland (bestemmingsplan Poortwijk), gemeente Oud-Beijerland. Een Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen*, Amersfoort (Vestigia rapport V671).
- OST, E.L. VAN, 1991: *Uilkema, een historisch boerderij-onderzoek. Boerderij-onderzoek in Nederland 1914-1934. Deel 2*, Arnhem (Stichting Historisch Boerderij-Onderzoek).
- ODDHOFF, J.W./E. LOUWE/L. HAARING, 2008: *Watertransportleiding Oud-Beijerland - 's-Gravendeel; Een Bureauonderzoek*, Amersfoort (Vestigia-rapport 414).
- PRINS, C.A., 2008: Het onderzoek naar kasteel Puttenstein.
- RAS, J., 1999: *Archeologisch onderzoek nieuwbouwterrein Modens International, Oud-Beijerland*, Heinoord (SOB-rapport 1999-5).
- TOL, A/P. VERHAGEN/M. VERBRUGGEN, 2006: *Leidraad Inventariserend Veldonderzoek, deel karterend booronderzoek* (uitgave SIKB).
- VOS, P.C., 2006: *Toelichting bij de nieuwe paleogeografische kaarten van Nederland*, Delft.
- WEERHEIJM, W.J., 2014A: *Plan van Aanpak. Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland. Een archeologische begeleiding - protocol opgraven*, Amersfoort (Vestigia-project V14-2821).
- WEERHEIJM, W.J., 2014B: *Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland. Programma van Eisen ten behoeve van karterend en waarderend Veldonderzoek door middel van Archeologische Begeleiding*, Amersfoort (Vestigia-rapport V1165).
- WEERHEIJM, W.J./K. KLERKS, 2014: *Archeologisch vooronderzoek ten behoeve van de nieuwbouw van woningen aan de Beneden Oostdijk 58 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland. Ruimtelijk advies op basis van bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek*, Amersfoort (Vestigia-rapport V1167).
- WESTERHOFF, W.E./T.E. WONG/E.F.J. DE MULDER, 2003: Opbouw van de ondergrond - Opbouw van het Neogeen en Kwartair, in: E.F.J. de Mulder/M.C. Geluk/I.L. Ritsema/W.E. Westerhoff/T.E. Wong (red.), *De ondergrond van Nederland*, Houten.

Digitale bronnen

- STICHTING INFRASTRUCTUUR KWALITEITSBORGING BODEMBEHEER: www.sikb.nl.
- ACTUEEL HOOGTEBESTAND NEDERLAND: www.ahn.nl/viewer.

V14-2821: Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland.

Bijlage: Overzicht van archeologische en geologische perioden

C14 ouderdommen en gekalibreerde ouderdommen van het Holocene volgens Van Geel et al. (1980/1981). C14 ouderdom van het Laat Glaciaal volgens Hoek (2001/2008) en gekalibreerde ouderdommen van het Laat Glaciaal volgens Rasmussen et al. (2006). Overige pleistocene chronostratigrafie volgens Westerhoff et al. (2003). Archeologische perioden van de prehistorie volgens Louwe Kooijmans et al. (2005) en overige archeologische perioden volgens Archis.

V14-2821: Archeologisch onderzoek van de historische boerderij Krakestee in verband met de sloop van een schuur aan de Beneden Oostdijk 60 te Oud-Beijerland, gemeente Oud-Beijerland.

Kaarten

- Kaart 1: Historische kaart met de ligging van het plangebied van de archeologische begeleiding
Kaart 1: Alle-sporen-kaart met fasering van de funderingen

This text was set using the following freely available font software:

Allerta Copyright (c) 2010, Matt McInerney (<http://pixelspread.com>),
with Reserved Font Name Allerta.

Inconsolata_dz Copyright (c) 2006, Raph Levien (<http://www.levien.com>),
with Reserved Font Name <Inconsolata>.
Copyright (c) 2009, David Zhou (<http://blog.nodnod.net/>)
with Reserved Font Name <Inconsolata_dz>.

Molengo_Vestigia Copyright (c) 2007, Denis Moyogo Jacquerye,
with Reserved Font Name <Molengo>.
Copyright (c) 2011, Vestigia BV Archeologie & Cultuurhistorie (www.vestigia.nl),
with Reserved Font Name <Molengo_Vestigia>; available at www.vestigia.nl/fonts.

This Font Software is licensed under the SIL Open Font License, Version 1.1.
The license is available with a FAQ at: <http://scripts.sil.org/OFL>

KAART 1 - LIGGING PLANGEBIED OP KADASTRALE MINUUT 1830

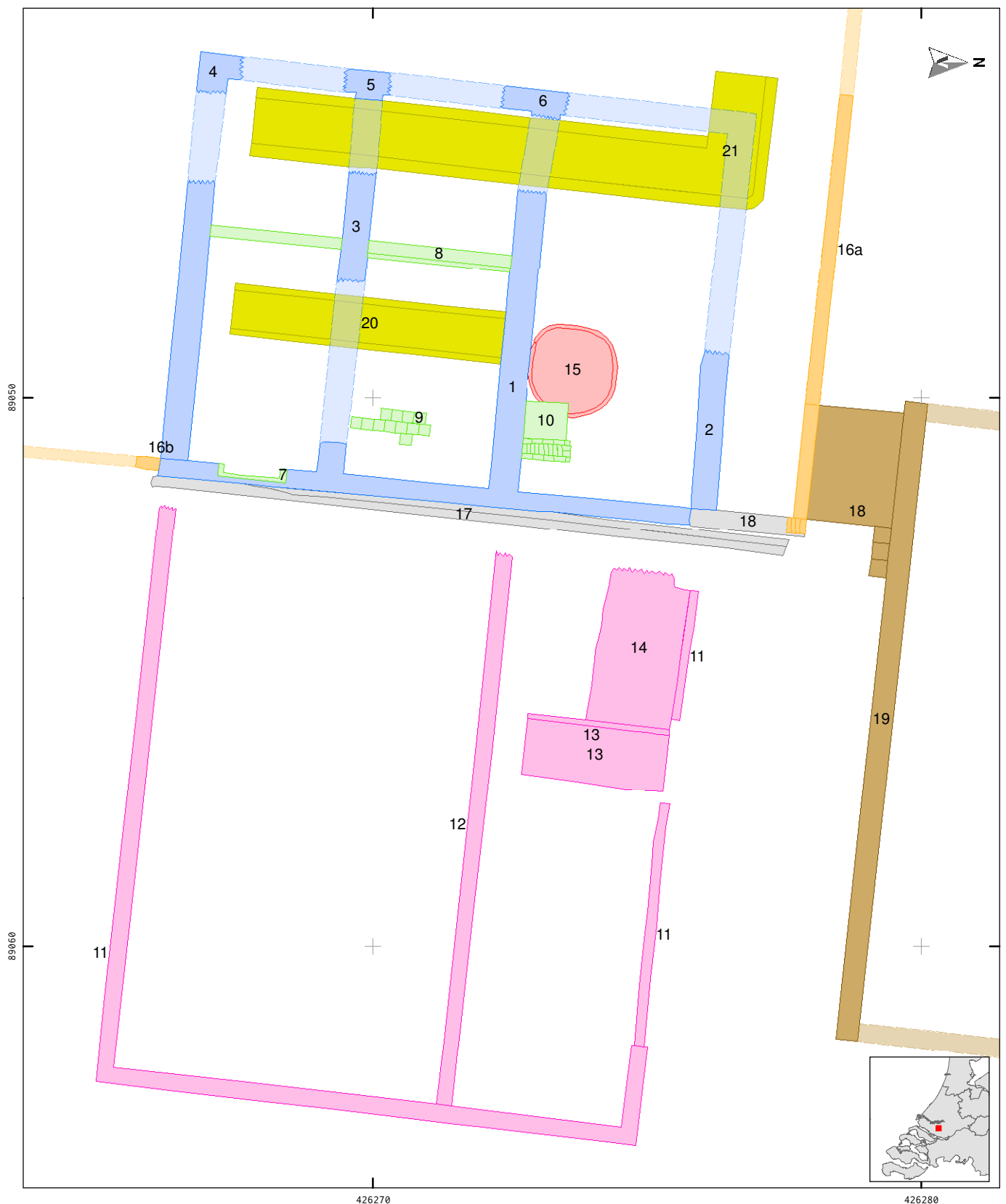
LEGENDA

Plangebied

Project: V14-2821: AB Beneden Oostdijk,
te oud-Beijerland
Rapport: versie 1.0
Datum: maart 2014
Bron: watwaswaar.nl

Tekenaar: kk
Schaal: 1:2.500 / A4

KAART 2 - ALLE SPORENKAART

LEGENDA

 fase1a	 fase3	 fase6
 fase1a_verdwenen	 fase3_verdwenen	 fase7
 fase1b	 fase4	
 fase2	 Fase5	
	 Fase5_huis_1967	

Project: V14-2821; Beneden-Oostdijk
 Rapport: versie 1.0
 Datum: mei 2014
 Bron: -

Tekenaar: kk
 Schaal: 1:100

0 2 m

Vestigia BV *Archeologie & Cultuurhistorie*
Spoorstraat 5
3811 MN Amersfoort
Nederland

Telefoon 033 277 92 00
E-mail info@vestigia.nl
Website www.vestigia.nl

K.v.K. Gooi- en Eemland 32078894

Erfgoedingenieurs

“Engineering the past, creating the future”

